

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2010/2156(INI)

8.12.2010

MNENJE

Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve

za Odbor za kulturo in izobraževanje

o izkoriščanju potenciala kulturnih in ustvarjalnih industrij
(2010/2156(INI))

Pripravljalnica mnenja: Karima Delli

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve poziva Odbor za kulturo in izobraževanje kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker sta kulturna in ustvarjalna industrija pomemben del evropskega gospodarstva, ker že zaposlujeta okrog 5 milijonov ljudi, in ker zaradi multiplikacijskega učinka inovacij na tem področju predstavljata sektor z velikim potencialom za ustvarjanje spodobnih in kakovostnih delovnih mest, ki jih ni mogoče delokalizirati; ker sta kulturna in ustvarjalna industrija glavni mehanizem za doseganje ciljev EU na področju zaposlovanja ter razvoja na znanju in inovacijah temelječe družbe kot dela strategije Evropa 2020, predvsem v okviru pobud za nova delovna mesta in industrijsko politiko, ki bo v koraku s časom globalizacije; ker je za to treba ustvariti okolje, ki spodbuja razvoj tistih panog, ki prispevajo k spodbujanju kulturne zavesti in raznolikosti na lokalni in regionalni ravni, razvoja zaposlovanja in strokovnega znanja, kakovosti, konkurenčnosti, povečanja vrednosti površin/ozemelj in naravne ali kulturne dediščine ter tehničnih inovacij,
- B. ker je dostop do znanja in ustvarjalnih vsebin odločilen element temeljnih pravic, kot je spoštovanje kulturne raznolikosti, zlasti za najbolj ranljive,
- C. ker je ustvarjalnost odvisna od dostopa do obstoječih znanj, del in ustvarjalnih vsebin,
- D. ker neobstoj uskladitve izjem pri avtorski pravici zavira pretok proizvodov in storitev, nastalih na podlagi znanja, v vsej Evropi in tudi ustvarjanje novih delovnih mest v inovativnih sektorjih v stalno razvijajočem se tehnološkem okolju,
- E. ker velika raznolikost statusov kulturnih delavcev in ustvarjalcev – ljubiteljev, prostovoljcev, zaposlenih, pogodbeno zaposlenih v zabavni industriji, samostojnih podjetnikov itd. – in njihovih načinov dela kaže na evropsko bogastvo, ki ga je treba ohraniti, hkrati pa zagotoviti nediskriminacijo akterjev in njihov dostop do pravice do dela in socialnih pravic, da se zagotovi pravično in redno plačilo ter tako zmanjša negotovost,
 1. poudarja, da je treba zmanjšati neenakosti, s katerimi se spopadajo kulturni delavci in ustvarjalci ter se boriti proti čedalje pogostejšim negotovim zaposlitvam in diskriminaciji na teh področjih, zlasti glede plačil, dostopa do trga dela, socialne varnosti, nadomestila za primer brezposelnosti in porodniškega dopusta ter ustreznega razmerja med delovnim mestom in usposobljenostjo; poziva Komisijo in države članice, naj preučijo spremembe, ki so nujne za prilagoditev sistemov socialne varnosti držav članic posebnim potrebam kulturnih delavcev in ustvarjalcev, tako da v njih zagotovi merila, ki bodo ustrezala zahtevam geografske mobilnosti in upoštevala pogosto diskontinuiteto delovnih razmerij v tem sektorju; poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo sodelovanje med akterji v kulturi, izobraževanju in podjetjih za lažje vključevanje zlasti prikrajšanih mladih na trg dela;
 2. meni, da je bistveno nameniti vso pozornost posebnim pogojem zaposlovanja delavcev na področju znanja, ustvarjalnosti in kulture, katerih pomen za inovativnost evropskega

gospodarstva se upravičeno poudarja, vendar ne da bi se dovolj upoštevale posebnosti in značilnosti, ki so posledica mobilnosti in diskontinuitete teh poklicev; zato poziva Komisijo, naj še podrobneje preuči te vidike in predloži predloge v zvezi z njimi;

3. poudarja, da je kultura temeljna dobrina splošnega pomena, potrebna za rast Evrope v vseh njenih razsežnostih ter preseganje nacionalizmov in drugih ovir; je prepričan, da mora Unija podpirati kulturne in ustvarjalne industrije s programi in jamstvenimi skladi, ki so jim namenjeni;
4. ugotavlja, da kulturne in ustvarjalne industrije delujejo v stalno spreminjajočih se razmerah, za katere je značilen hiter razvoj in hitro širjenje digitalnih tehnologij v informatiki in komunikacijah po vsem svetu;
5. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo ustrezno pomoč malim, srednjim in mikropodjetjem, ki opravljajo dejavnost v kulturnem in ustvarjalnem sektorju v Evropi; poudarja pomembnost izvajanja politik, ki prispevajo k ohranjanju in ustvarjanju delovnih mest v teh podjetjih, saj predstavljajo večino v sektorju kulturnih in ustvarjalnih dejavnosti, in olajša dostop do financiranja, vključno z mikrokrediti
6. ugotavlja, da kulturne in ustvarjalne industrije pogosto pomagajo pri spodbujanju šepajočih lokalnih gospodarstev, saj spodbujajo nastajanje novih gospodarskih dejavnosti in ustvarjajo nova delovna mesta, ki podpirajo razvoj celotnih evropskih regij;
7. poziva Komisijo, naj spoštuje in prizna dejavnosti kulturnih služb, neprofitnih organizacij in zasebnih pobud, ki sodelujejo pri razvoju vključujočega ustvarjalnega gospodarstva; poziva Komisijo in države članice, naj spodbujajo in ohranjajo dobre prakse, katerih namen je olajšati dostop vseh mladih (najsij gre za študente, vajence, pripravnike, iskalce zaposlitve itd.) in najbolj ranljivih posameznikov do kulture in ustvarjalnih vsebin, kot so znižane cene, boni za kulturo ali brezplačne kulturne dejavnosti;
8. meni, da je treba na seznam sektorjev, ki tvorijo kulturne in ustvarjalne industrije, naveden v Zeleni knjigi, dodati modo ter kulturni in trajnostni turizem, ki ju odlikujeta močna ustvarjalnost in podjetniški duh, pomemben za gospodarstvo in mednarodno konkurenčnost Evrope;
9. meni, da je nujno izboljšati znanja, veščine in poklicne možnosti delavcev, zaposlenih v kulturnem in ustvarjalnem sektorju, ter spodbuja države članice, naj podpirajo programe vseživljenjskega učenja, ki sledijo temu;
10. poudarja vpliv ustvarjalnega sektorja na zaposlovanje v Uniji in nestandardnost delovnih razmerij v tem sektorju v primerjavi s plačano zaposlitvijo;
11. opozarja, da delavci velik del dela v ustvarjalnem sektorju opravijo zunaj delovnih razmerij, bodisi kot samozaposleni delavci bodisi kot mali podjetniki, kar močno vpliva na socialno varnost in zaščito delavcev v tem sektorju;
12. poziva Komisijo, naj podpira mobilnost na področju usposabljanja pri kulturnih

delavcih in ustvarjalcih, zlasti pri mladih podjetnikih; spodbuja pobude Evropske unije in držav članic v zvezi z mobilnostjo, zlasti študentov, vajencev, pripravnikov in mladih umetnikov, diplomantov ali učencev, katerih cilj je spodbujati izmenjavo idej in dobrih praks ter izboljšanja jezikovnega znanja in razvoj umetniških rezidenc in delavnic, ter poziva Evropsko unijo in države članice, naj odstranijo ovire za prost pretok oseb in pridobitev vizumov, zlasti za izmenjave med umetniki Unije, in naj preučijo izvedljivost programov izmenjave za osebe s tega strokovnega področja med državami EU in tretjimi državami, ob upoštevanju zakonodaje o dostopu do ozemlja in uredbe o boju proti trgovini z ljudmi; poziva Komisijo, naj okrepi boj proti oviram za prosti pretok v EU;

13. poziva Komisijo in države članice, naj umetniku, avtorju, ustvarjalcu podelijo poseben poklicni status ter opredelijo pogoje tega statusa v ustreznih predpisih o socialni varnosti, pomoči za zaposlovanje ter dostopu do uradnih ali neuradnih izobraževanj; meni, da je treba umetnikom, avtorjem in ustvarjalcem pomagati, da v celoti izrazijo svoj potencial, saj so temelj kulturnih in ustvarjalnih industrij;
14. poziva, naj se s prilagojenimi instrumenti odpravi velika razlika, ki je še vedno značilna za poklicni status in plačilo žensk v kulturnih in ustvarjalnih industrijah;
15. poudarja prednosti izobraževanja, ki povezuje teoretično znanje o zgodovini civilizacije in tehniki, po eni strani, ter uporabno umetniško ustvarjanje in upravljanje s kulturnimi dobrinami, po drugi strani, v podjetjih, delavnicah itd., ter tako povečuje teoretično in praktično usposobljenost;
16. poziva Komisijo, naj spodbuja raziskave in programe skupnega partnerstva med kulturnimi in ustvarjalnimi industrijami ter sektorjem izobraževanja in usposabljanja (tudi vseživljenjskega učenja), da bi državljanom omogočili pridobitev ustvarjalnih in medkulturnih sposobnosti, olajšali uporabo novih tehnologij in novih ustvarjalnih orodij v sektorju izobraževanja, krepili vseživljenjsko učenje in usposabljanje, zlasti prek Evropskega socialnega sklada, in da bi ob upoštevanju naglih tehnoloških sprememb na tem področju, obratno pa naj z raziskavami in razvojem, obnovili kulturno in ustvarjalno industrijo; poudarja, da medkulturno učenje ter znanja in veščine državljanom pomagajo razumeti druge kulture ter tako pomagajo pri socialnem vključevanju;
17. poudarja potrebo po izmenjavi informacij in dobrih praks, povečanju ponudbe izobraževanja, zlasti na področju digitalnih tehnologij in poslovanja, ter po razvoju novih znanj in veščin in spodbujanju vseživljenjskega učenja, na primer z olajševanjem dostopa do obstoječih evropskih programov in sredstev, kar bi omogočilo boljši dostop do dostojnih delovnih mest ter okrepitev in priznanje znanj in veščin ustvarjalcev in delavcev v kulturnem in ustvarjalnem sektorju, ki jih močno zadevajo gospodarske in tehnološke spremembe;
18. opozarja, da so umetniški poklici eden od stebrov naše kulturne dediščine in gospodarstva ter da je torej treba zagotoviti njihovo trajnost z mehanizmi prenosa ustreznih znanj in veščin, kot je poudarjeno v resoluciji Evropskega parlamenta z dne 10. aprila 2008 o kulturnih industrijah v Evropi;

19. poziva Komisijo, naj spodbuja uporabo, širjenje in razvoj odprtokodne programske opreme in odprtih standardov, ki pomenijo potencial za inovacije, ustvarjalnost, širjenje znanja in ustvarjanje delovnih mest;
20. poudarja, kako bistvene so za kulturne in ustvarjalne industrije posebne izobraževalne politike, v katerih se upoštevata formalna in neformalna razsežnost učenja ter ki se razvijajo kot stalno vseživljenjsko učenje in vključujejo tudi pomoč za izobraževalne ustanove v tem sektorju;
21. poziva Komisijo, naj se obrne na države članice, da bi dopolnila okvir vzajemnega priznavanja poklicnih diplom in izobraževalnih programov, zlasti glede novih znanj in veščin, ki jih zahtevajo kulturne in ustvarjalne industrije;
22. zagovarja večjo podporo spodbujanju mobilnosti umetnikov in kulturnih delavcev, kar prispeva k ponujanju novih trgov in zaposlitvenih možnosti;
23. spodbuja uporabo evropskih sredstev in programov (na primer instrumenta mikrofinanciranja) za razvoj malih podjetij in mikropodjetij v sektorju kulture in ustvarjalnosti, da bi se optimizirala pomoč podjetjem z lažjim dostopom do informacij o možnostih financiranja in enostavnejšimi postopki za oddajo in obravnavo vlog;
24. poziva Komisijo, naj države članice pozove k podpiranju umetniškega izobraževanja in ustvarjalnosti; zlasti poziva Komisijo, naj vključi obstoječe programe, predvsem programe Erasmus, Comenius in MEDIA, tako da predvidi proračunske postavke za umetnike, študente in učitelje v umetniških šolah ter mlade ustvarjalce, in sicer v obliki izmenjav, mentorstva, mobilnosti ali bivanja;
25. poziva Komisijo, naj podpre naložbe v evropske programe, namenjene kulturnim in ustvarjalnim industrijam, skupaj z nepridobitnimi industrijami, tako da se jim dodelijo sredstva in se opredelijo posebni programi, podobni programu MEDIA; poziva, naj se določijo tudi posebna pravila za dostop do obstoječih sredstev, zlasti do sredstev Evropskega socialnega sklada;
26. poziva države članice, naj spodbujajo razpoložljivost poslovodskih, poslovnih in podjetniških izobraževanj, ki so posebej namenjena kulturnim delavcem in ustvarjalcem, da se jim zagotovijo komunikacijska in podjetniška znanja in veščine, ki so nujne v stalno spreminjajočem se družbeno-gospodarskem okolju;
27. spodbuja države članice, naj zagotovijo ustrezno raven socialne zaščite in minimalni dohodek za preživetje, zlasti na področju zavarovanja za primer brezposelnosti, zdravstvenega in materinskega zavarovanja, ki bo enaka ravni, ki velja za vse druge delavce, in naj preučijo posebne preventivne in dejavne ukrepe na področju politike zaposlovanja, ki bodo zagotovili spodoben dohodek v primerih prekinitve zaposlitve, značilne za področje kulture in ustvarjalnosti, s čimer bodo omogočili individualno in kolektivno neodvisnost ustvarjalcev; poleg tega meni, da bi lahko bil ustrezen instrument za zagotavljanje take ravni socialne zaščite minimalni dohodek in da bi ta lahko bil tudi koristno povezan z razvojem izobraževalnih programov.
28. poziva Komisijo, naj spodbuja agendo za dostojno delo Mednarodne organizacije dela

in zagotovi dostojne delovne razmere za zmanjšanje socialnih neenakosti, boj proti diskriminaciji in izboljšanje zdravja in varnosti pri delu v kulturnih in ustvarjalnih industrijah;

29. poudarja, da kulturne in ustvarjalne industrije pogosto pripomorejo k spodbujanju prestrukturiranja šepajočih lokalnih gospodarstev in nastajanja novih gospodarskih dejavnosti, ustvarjanju novih trajnostnih delovnih mest in povečevanju privlačnosti evropskih regij in mest v okviru cilja socialne in teritorialne kohezije.
30. poziva Komisijo, naj za zagotovitev trajnosti delovnih mest v ustvarjalnem sektorju poskrbi, da bo zagotovljena zadostna zaščita del pred piratstvom; meni, da je treba ob upoštevanju že izgubljenih delovnih mest v tem sektorju in groženj za prihodnost ponuditi zadostno varstvo na področju moralne pravice, ki zagotavlja trajnost delovnih mest v tem sektorju v Evropi;
31. priznava tudi pomen varstva pravic intelektualne lastnine in učinkovitega pristopa h kršitvam teh pravic; meni, da te kršitve ogrožajo zlasti sposobnost preživetja sektorja, saj so pravice intelektualne lastnine jamstvo za prihodke in delovna mesta v ustvarjalnem in kulturnem sektorju;
32. priznava pomen izobraževanja za oblikovanje podjetniškega duha na tem področju.

IZID KONČNEGA GLASOVANJA V ODBORU

Datum sprejetja	2.12.2010
Izid končnega glasovanja	+: 38 -: 5 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Regina Bastos, Jean-Luc Bennahmias, Mara Bizzotto, Milan Cabrnock, David Casa, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Frédéric Daerden, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Pascale Gruny, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Nadja Hirsch, Vincenzo Iovine, Liisa Jaakonsaari, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Óry, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Raffaele Baldassarre, Vilija Blinkevičiūtė, Edite Estrela, Julie Girling, Sergio Gutiérrez Prieto, Filiz Hakaeva Hjusmenova (Filiz Hakaeva Hjusmenova), Antigoni Papadopulu (Antigoni Papadopoulou), Evelyn Regner, Birgit Sippel, Csaba Sógor